

Andrzej Małkiewicz

22 lipca 2022

Siódmy pakiet sankcji

21 lipca 2022 r. państwa członkowskie Unii przyjęły siódmy pakiet sankcji przeciwko Rosji. Obejmuje on zakaz zakupu, importu lub przekazywania, bezpośrednio lub pośrednio, złota, jeśli pochodzi ono z Rosji i zostało wywiezione z Rosji do UE, lub do dowolnego kraju trzeciego. Zakaz obejmuje również biżuterię. Złoto to nie najważniejszy produkt eksportowy Rosji, ale jeden z liczących się, a odcięcie jego zakupów, w odróżnieniu od gazu i ropy, nie jest dla państw Europy kłopotliwe.

Pakiet rozszerza listę kontrolowanych produktów, które mogą przyczynić się do militarne go i technologicznego wzmocnienia Rosji lub rozwoju jej sektora obronnego i bezpieczeństwa, wzmacniając tym samym kontrolę eksportu w zakresie podwójnego zastosowania i zaawansowanej technologii.

Dokonano drobnych modyfikacji i uściśleń wcześniej przyjętych sankcji, na przykład w dziedzinie zamówień publicznych, lotnictwa i wymiaru sprawiedliwości. Pomoc techniczna dla Rosji dotycząca towarów i technologii lotniczych będzie dozwolona w zakresie, w jakim jest to konieczne do zabezpieczenia prac Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) w zakresie ustanawiania technicznych standardów przemysłowych, a zakaz zawierania jakichkolwiek transakcji z rosyjskimi podmiotami publicznymi nieznacznie zmieniono w celu zapewnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Dla uniknięcia ewentualnych negatywnych konsekwencji dla bezpieczeństwa żywnościowego i energetycznego na świecie, UE postanowiła rozszerzyć wyłączenia spod zakazu zawierania transakcji z niektórymi podmiotami państwowymi w zakresie handlu produktami rolnymi i transferu ropy do krajów trzecich. Podkreślono, że „UE zdecydowanie potępiła masowe ataki Rosji na ludność cywilną i infrastrukturę cywilną oraz wzywa Rosję do natychmiastowego i bezwarunkowego wycofania wszystkich swoich żołnierzy i sprzętu wojskowego z całego terytorium Ukrainy w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową. Należy przestrzegać międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym dotyczącego traktowania jeńców wojennych. Ukraińcy, zwłaszcza dzieci, które zostały przymusowo wywiezione do Rosji, muszą natychmiast mieć możliwość bezpiecznego powrotu. Rosja, Białoruś i wszystkie osoby odpowiedzialne za zbrodnie wojenne i inne najpoważniejsze zbrodnie zostaną pociągnięte do odpowiedzialności za swoje czyny, zgodnie z prawem międzynarodowym” (*Russia's aggression against Ukraine: EU adopts „maintenance and alignment” package* <https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2022/07/21/russia-s-aggression-against-ukraine-eu-adopts-maintenance-and-alignment-package> dostęp 22 lipca 2022 r.).

Dokument określający wszystkie ograniczenia, opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE, jest nadzwyczaj obszerny, liczy 132 strony (Council Regulation (EU) 2022/1269 of 21 July 2022 amending Regulation (EU) No 833/2014 concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilising the situation in Ukraine, „Official Journal of the European Union”, L 193, Volume 65, 21 July 2022, <https://eur->

lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2022:193:FULL&from=EN
dostęp 22 lipca 2022 r.).

Nie wiem, czy to efekt sankcji, czy decyzja podjęta niezależnie od nich, 21 lipca Gazprom wznowił eksport gazu do Niemiec gazociągiem Nord Stream 1 po trwających 10 dni „pracach konserwacyjnych”, na razie wykorzystując ok. 30 proc. jego przepustowości (inne źródła mówią o 40 proc.). Wcześniej, w połowie czerwca, Gazprom obniżył ilość eksportowanego surowca do poziomu 40 proc., powołując się na brak turbiny serwisowanej w Kanadzie, której zwrot do Rosji został zablokowany w ramach sankcji. Władze Kanady, pod naciskiem rządu w Berlinie, 17 lipca zdecydowały się jednak wysłać turbinę do Niemiec, skąd urządzenie ma zostać przekazane Rosji (*Gazprom says no additional obligations for Russia to get Nord Stream 1 turbine*, <https://www.reuters.com/business/energy/gazprom-says-no-additional-obligations-russia-get-nord-stream-1-turbine-2022-07-22> dostęp 23 lipca 2022 r.).

Należy dodać, że formalnym właścicielem Nord Stream 1 jest spółka Nord Stream AG, zarejestrowana w Zug, w Szwajcarii. Jej głównym udziałowcem jest Gazprom, posiadający 51 proc. akcji, pozostałymi Wintershall Dea AG (15,5 proc. – jest to spółka córka koncernu BASF), E.ON (15,5 proc. – największa spółka energetyczna Niemiec), N.V. Nederlandse Gasunie (9 proc. – państwowe przedsiębiorstwo holenderskie, specjalizujące się w serwisowaniu gazociągów), Engie S.A. (9 proc. spółka francuska, której 23 proc. akcji należy do państwa, reszta do drobnych akcjonariuszy).

Warto jednocześnie pamiętać o dziwnym paradoksie: mimo trwającej wojny Gazprom cały czas wysyła gaz przez Ukrainę na Węgry, skąd tłoczony jest do kilku innych krajów (*Gazprom's gas flows to Europe via Ukraine stable on Saturday*, <https://www.reuters.com/business/energy/gazproms-gas-flows-europe-via-ukraine-stable-saturday-2022-07-23> dostęp 23 lipca 2022 r.).